

No: 1245 – Mahreç İşareti

KİLİS YORGANI

Tescil Ettiren
KİLİS BELEDİYESİ

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 02.09.2021 tarihinden itibaren korunmak üzere 26.10.2022 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1245
Tescil Tarihi	: 26.10.2022
Başvuru No	: C2021/000332
Başvuru Tarihi	: 02.09.2021
Coğrafi İşaretin Adı	: Kilis Yorganı
Ürün / Ürün Grubu	: Yorgan / Halılar, kilimler ve dokumalar dışında kalan el sanatları ürünleri
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Kilis Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Yavuz Sultan Selim Mah. İlhami Toprak Cad. Yeni Belediye Binası Merkez KİLİS
Coğrafi Sınır	: Kilis ili
Kullanım Biçimi	: Kilis Yorganı ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Kilis Yorganı ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

KilisYorganı

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Kilis Yorganı; Kilis ilinde yüzü saten kumaş, astarı ise genellikle mermerşahi olmak üzere pamuklu kumaş kullanılarak üretilen yorgandır. 160 x 220 cm², 180 x 220 cm² ve 90 x 140 cm² boyutlarında üretilirken yorgan ölçüsüne göre dolgu malzemesinin miktarı ayarlanır. Dolgu malzemesi olarak yün, pamuk veya elyaf malzeme kullanılır.

Kilis Yorganı işlemeli veya işlemez olarak üretilir. İşlemeli Kilis Yorganında kabak gülü, tavus kuşu, hurma ağacı, yıldız ve ay gibi gökyüzü cisimleri, geometrik şekiller ile şemsiye, yelpaze ve çerçeve gibi eşyaların motifleri ile nakış çeşitleri kullanılır. Motif ve kompozisyonlar, insanların fikir ve düşüncelerini çevreye ifade etmek için kullanılan bir iletişim aracı olarak görülmektedir.

Kilis Yorganında işlemler, eskiden sadece elle sıırma yorganlarda kullanılırdı. Ancak zamanla çin iğnesi, sarma işi gibi teknikler de kullanılarak, çoğu makinede işlenir hale gelmiştir.

Kilis Yorganının geçmişi eskiye dayanır. Coğrafi sınırdaki çeyizlerde yer alır ve coğrafi sınırın kültüründe önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Kilis Yorganının üretiminde kullanılan malzemelere ve ekipmana aşağıda yer verilmektedir. Hallaç makinesi: Dolgu olarak kullanılan malzemenin havalandırılması ve daha yumuşak hale getirilmesinde kullanılır.

Dikiş makinesi: Kumaşları birleştirmek için kullanılır.

Dolgu: Kilis Yorganının iç kısmına doldurulmak amacıyla kullanılan elyaf, pamuk veya yün malzemedir.

Kumaş: Kilis Yorganının üretiminde iki farklı kumaş kullanılır. Yorganın yüzünde saten kumaş, astarlık olarak da genellikle mermerşahi olmak üzere pamuklu kumaş kullanılır.

Motif kalıpları: Karton ve mukavvadan yapılan ve yorgan desenlendirme işleminde kullanılan kalıplardır.

İp: Merserize, pamuklu veya sentetik iplik kullanılır.

İğne: Dikilecek yorganın cinsi, kumaşın kalitesine göre iğne numarası 0,1'den başlayarak 0,2, 0,3 vb. şekilde küçülerek değişir. 0,1 numara iğne daha büyük ve daha kalın, 0,2 numara iğne ise daha küçük ve daha incedir. İğne dolgu azaldıkça iğne boyutu küçülür ve inceler böylelikle iğnenin hareket alanı genişler.

Yüksük: İğne batmasını önlemek ve iğneyi itmek için kullanılır.

Makas: Kumaşların kesim işleminde kullanılır.

Tebeşir / Sabun: Belirlenmiş olan desenin kumaş üzerine çizilmesi işleminde kullanılır.

Cetvel / Mezura: Kumaşların ölçümü için kullanılır.

Yorgan sopası: Yüzlüğü ve astarı dikilen yorganın içindeki dolgu malzemesini eşit olarak dağıtmak amacıyla kullanılan ahşap çubuktur.

Kilis Yorganı üretiminde; tek kişilik, çift kişilik veya çocuk yorganı için sırasıyla 160 x 220 cm², 180 x 220 cm² ve 90 x 140 cm² ölçülerinde kumaş kesilir. Nakışlı bir yorgan yapılacaksa dolgu işleminden önce saten kumaş nakışçıya gönderilerek işlemesi yaptırılır. İşlemesi biten kumaşın alt kısmına kılıf dikilir. Bu işlem işlemeli ya da işlemesiz kumaş ve astarın (mermerşahi kumaş) yorgan boyutuna göre kesilmesinin ardından kumaş ve astarın birleştirilmesi şeklindedir. Böylelikle kumaşın parlak tarafı dışa gelir ve kenar birleştirirken oluşan dikişler iç kısımda kalır. Ardından kılıfın, kısa kenarından 30 - 40 cm açıklık kalacak şekilde dört kenarı dikilir ve yorganın nakışlı yüzü içe gelecek şekilde ters çevrilir. Hallaç makinesinde havalandırılarak yumuşak hale getirilen dolgu malzemesi, kılıfın açık bırakılan kısmından doldurulur. Hallaç makinesinde havalandırılarak yumuşak hale getirilen dolgu malzemesi, kılıfın açık bırakılan kısmından doldurulur ve yorgan dikim işlemi tamamlanır.

Çift kişilik yorgan için dolgu malzemesi yaklaşık 3 kg yün ve 1 kg pamuk karışımından oluşur. Sadece pamuktan yapılacaksa 4 kg, sadece elyaftan yapılacaksa 3 kg dolgu malzemesi kullanılır. Tek kişilik yorgan için dolgu malzemesi yaklaşık 2 kg yün ve 1 kg pamuk karışımından oluşurken çocuk yorganı için ise yaklaşık 1 kg yün ve 0,5 kg pamuk karışımından oluşur. Müşteri isteği ve dolgu malzemesine göre kg değişebilir.

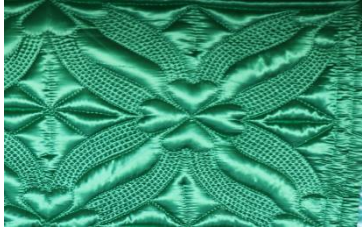
Doldurulan yorganın dört tarafı düzgün bir şekilde toplanarak ters çevrilir. Yorganın dört köşesinden düzgün bir şekilde tutularak yorganın hazırlanacağı geniş yere serilir. Yorgan sopası ile malzemenin yorgan içerisinde eşit bir şekilde dağılması sağlanır. Yorganda bırakılan açıklık elle dikilip sopa ile düzeltilir. Kilis Yorganı üzerine desenlendirme işlemi yapılmadan önce, yorganın ana kenar dikişi yapılır. Ana dikiş, uzun kenardan başlamak üzere yorganın kenarından 10 - 11 cm içerden yorganın dört kenarına uygulandıktan sonra yorganın kenarı ile ana dikiş arasına bir dikiş daha yapılır. Bu işlemden sonra yorgan çevrilir ve yeniden sopalanır. Bu işleme "yorgan düzlemek" adı verilir.

Yorgan düzlendikten sonra desenleme işlemi yapılır. Yorganın yüzeyine, motif kalıpları ve tebeşir ile desenler çizilir. Desenler, ağırlıklı olarak kullanılan motiflerin adlarıyla anılır.

Kilis Yorganı üzerinde oluşturulmuş desenlerin dikişine geçilmeden önce dolgu malzemesinin kaymaması için coğrafi sınırda sırıçlamak veya çivilemek olarak adlandırılan teyel dikişi yapılır. Dikiş aralığı, yorgan ebadına bağlı olarak değişmekte olup yaklaşık 40 cm'dir. Çivilenen yorganın desenine göre önce ana hatlar dikilir. Bu işleme baskı denir. Baskı işlemi yapılırken bir elin yorganın üstünde diğer elin ise yorganın altında olması gerekir.

Baskı işleminden sonra Kilis Yorganının ince dikişi yapılır. Ayrıntılı kısımlar sık iğne ile yapılır. Dikiş işlemi tamamlanan Kilis Yorganının sırıç denen teyelleri sökülür. Yorganın kenarları yeniden sopalanır. Son aşama olarak karşılıklı olarak duran iki kişi yorganı kendilerine doğru çekerek dikişlerin yerine oturmasını sağlar.

Tablo 1. Kilis Yorganında kullanılan bazı motifler ve adları

<u>Motifin görseli</u>	<u>Motifin adı</u>	<u>Motifin görseli</u>	<u>Motifin adı</u>
	Yelpaze		Papatya işlemeli
	Nakışlı göbek		İzmir menekşesi
	Kabak çiçeği		Tavus kuşu
	Göbekli		Tavus kuşu
	Dörtlü zambak		Kabak gülü
	Ördek		Açmış kabak gülü

	Hurma ağacı		Yıldız
---	-------------	--	--------

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Kilis Yorganının geçmişi eskiye dayanır. Coğrafi sınırın kültüründe önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunan Kilis Yorganının tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırda gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Kilis Belediyesinin koordinasyonunda, Kilis İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Kilis Esnaf ve Sanatkârlar Odası ile Kilis Belediyesinden konuda uzman 4 kişinin katılımıyla oluşan denetim mercii tarafından yapılır. Denetimler düzenli olarak yılda bir defa, ayrıca gerek görülmesi veya şikâyet halinde ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetime esas kriterler aşağıdaki gibidir:

- Üretimde kullanılan malzemelerin uygunluğu.
- Üretim metoduna uygunluk.
- Kilis Yorganı ibaresinin, logosunun ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.